

קשיש, מכובד וחפז

תוקף — כזהו המבקר

המבוקש עדיירי הדיבור.

שום שילטון אינו אוהב ביקור. רת. שילטון הליכוד אינו יוצא מן הכלל.

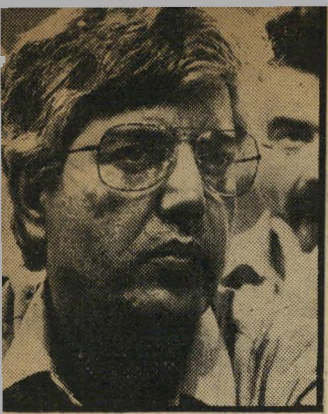
תפקידו של מבקר-המדינה הוא בעל חשיבות רבה במישור הישראלי. אך מידת יעילותו תלויה כל-כולה באישיותו של המבקר עצמו. כאשר המבקר הוא איש חלוש ונחל-בריות, יורדת חשיבות משרתו, ושרביט הביקורת עובר כולו לאמצעי-התיקשורת. כאשר המבקר הוא אישיות חזקה ובעל תחושה של שליחות, הוא יכול להביא תועלת עצומה.

השבוע הועלתה מטעם הליכוד מועמדותו של עורך-הדין יצחק טוניק לתפקיד זה. טוניק הוא מישפטן קשיש, שיצא בדימוס, הוא אדם מכובד, וכיהן בעבר כ-נשיא לישכת עורכי-הדין. אך מעולם לא נודע כאישיות תקיפה מאוד. עצמאית מאוד או מבריקה מאוד.

תחתית החכית. העלאת מועמדותו של טוניק היא חלק מ-סידרה ארוכה של מינויים כוש-לים מטעם ממשלת-הליכוד.

בראשית ימי המדינה מילאה מפא"י את המנגנון באנשי אמור-נה. אך מפא"י היתה עתירת-כוח, חות, ולרשותה עמד מיבחר גדול. כשעלה הליכוד לשילטון ב-1977, נזהר. היתה לו בושה מסר-יימת. כאשר הציע מנחם בגין

לעצור את אריק

השר לוי. ריה ראשונה

הופך — הצביע גידעון פת למ-ען אריק. תוך השמעת קישקושים. מול אריק התייצב מרדכי ציפורי, שונאו של אריק. העזו להצביע גם נגד הארכת כהונתו של הרמטכ"ל. ציפורי סבור כי רפול הוא אסון.

השיבועה של אריק: שימחה ארליך, יעקוב מרדור, יוסף כורג, זכרון המר, גידעון פת, ארליך שוסטק ואריק עצמו.

השיבועה של לוי: יצחק מר דעי, משה נסים, אברהם שריד, יצחק ברמן, מרדכי ציפורי, חיים קורפו ודויד לוי עצמו. שניים חסרו, ולעריכתם היתה משמעות רבה. יצחק שמיר, לוי ארלוזור, מהווים, יחד עם דויד לוי, את השלישיה המובילה לעצירת אריק. אילו היה יורד מנחם בגין מחר מן הבימה, היו שלושה אלה מתייצבים בראש ה-מחנה של אנשי-החיות. שמשימת העליונה תהיה לעצור את אריק. האיש החזק בשלישיה הוא לוי, אך המועמד לראשות-הממשלה יהיה, מן הסתם, יצחק שמיר.

אם כן, מדוע נמנעו השניים מ-להצביע בעד לוי, ובכך להנהיל לו ניצחון מכריע על אריק? התי-שובה האופיינית: הם פחדו מפני בגין.

בגין עצמו נעדר מן השיבועה בשל נכותו, נעדר גם אהרון אבו-הצורה, ביגלל מישפטו.

אחריו המבול

מ ה רוצה בגין? לגבי הנושא המסויים, קרוב לוודאי שדעתו כדעת אריק. אין הוא שם לעימות עם פורע-יימית, שהם כשר משרו, תלמידיו וחנניו כיו מאתמול. גם הוא, כמו אריק, מקווה כי בסופו של דבר יסתדר הכל מעצמו, מורדיה-הפיתחה יישח-קו ויישחדו, ולא יהיה צורך בעי-מות חמור. אין הם שועים לאזהר-רות, שדויד לוי אימץ אותן לעצ-מו, כי בחבלי-ימית הולכת ומוקד-מתחזקת לוחמת, חמושה היטב,

צים ויוגים, שומרי-סדר ופורעי-סדר. ההתפלגות הוכתבה כולה על-ידי אינטרסים אישיים וסיעתיים. כך התייצב מאחורי אריק אחד ממתנגדיו: שימחה ארליך. מדוע? ארליך הפך נושא-כליו של מנחם בגין, והוא סבר כי גישתו של אריק בנושא זה תואר-מת את גישת בגין. אך אותו אר-ליך הפתיע את הנוכחים באותה ישיבה עצמה כאשר נמנע מלהצ-ביע בעד הארכת כהונתו של הר-מטכ"ל, רפאל איתן, בשנה נוס-פת — אף שידוע לכל כי בגין הוא שתבע זאת מאריק אולטימ-טיבית. זה היה אחד התנאים שהכי-תיב בגין לאריק, כאשר מסר לו את תיק-הביטחון.

לעומת זאת התנגד לאריק השר יצחק מודעי, שהוא גץ קיצור-ני. באותו היום פירסמה התנועה נעצירת-הנסוגה הודעה נלהבת בזכות מודעי. על כי שמעיע את הדיעה השערורייתית שעל ישראל לשקול מחדש את ביצוע חוזה-השלום, ביגלל התבטאות זו או אחרת של מצריים. מודעי הצביע נגד אריק מפני שיצחק ברמן, שר האנרגיה, השמיע לא מכבר את הדיעה כי על הליברלים להר-פיע בבחירות הבאות ברשימה נפרדת. מודעי הליברלי לא רצה להנהיג ברמן את דגל העצמאות הליברלית.

מכיוון שמודעי הנץ נהג כך, נאלץ גם אברהם שריד אריק. ראש הסיעה המתחרה, לנהוג כך. וביגלל אותה סיבה — אך במי-

ה היה עימות מלכותי: „דויד מלך ישראל“ התייצב מול „אריק מלך ישראל“.

הנושא היה, לכאורה, פנימי ימית: האם לטלך את הפולשים לאיזור מייד, או רק ערב הפינוי הסופי? אריאל שרון, שאינו רוצה להסתכסך עם המתפרעים ב-ימית ועוצרי-הנסוגה, שהם חלק מהציבור האלקטורלי שלו, רוצה לדחות את הפינוי. הוא סבור כי יריביו רוצים להכניסו למלכודת. מכיוון שהוא האחראי לחוק ולס-דר בימית (הכפופה לממשל צבאי, בהיותה שטח כבוש), הוא יצטרך לפנות את המורדים מייד, אם תת-קבל החלטה כזאת.

מולו התייצב הפעם, בעימות גלוי, השר דויד לוי. לאיש מן המסובים לא היתה אשלייה לגבי טיב העימות. בעיית-ימית הפכה מישיבת. הנושא ה-אמיתי לא היה ימית, אלא כסא-ראש-הממשלה. הקרב הגדול על ירושת מנחם בגין החל. קרב מוקדם זה הסתיים בתוצ-אות מאלפות. שיבועה שרים הת-ייצבו מאחורי אריק, שיבועה מאחורי לוי. שניים השתמטו. שניים נעדרו.

7 מול 7

ה תפלגות השרים לא הי-תה על פי יחסם למתפרעים בימית. לא היה זה מאבק בין ביי-

צ'יק

פרופסור בלתי-ידוע לתפקיד נשיא-המדינה, נרתע מפני גל הד-לעג והביקורת. יצחק נבון, איש מיפלגת-העבודה, זכה בתפקיד ו-ממלא אותו בכבוד.

אך מאז ניצחון הליכוד ב-1981, נפרצו כל הסכרים. בכל המישור-רים מבוצעים מינויים פוליטיים מובהקים, המחזירים לעמדות מפ-תח ולג'ובים אחרים אנשים חסרי-כושר ורמה. עיתונאים כושלים מעריה-שדה נשלחים לתפקידים של נספחי-עיתונות בשגרירויות-מרכזיות, עסקנים זוטרים מוצעים לתפקידים-מפתח, וגם משרה מר-כזית כמו זו של נגיד בנק ישראל מאויישת על-פי שקול מיפלגתי-מובהק.

שטחים מוחזקים

המתאם הלך

מינויו היה מישינה, וסיקוקו לא יביא לשינוי.

אין מושל צבאי חכם. טיבעו של כל מישטר-כיבוש הוא שגם אדם אינטליגנטי, ה-מופקד עליו, נאלץ לנהוג כטיפש. כי מישטר-הכיבוש הוא מטיבעו מישטר של דיכוי, השולל זכויות-יסוד מן האוכלוסיה הכפופה לו. הדיכוי מעורר התנגדות, וזו מצידה מגבירה את הדיכוי. במעגל-קסמים זה אין גם אדם אינטליגנטי יכול

שמגוי וגומר עימה להיכנס לעי-מות מזויין. להמריד את צה"ל ולקרוא למרי לאומי. אולם אנשי-הרות מאמינים כי בגין אינו רוצה באריק שרון כי-ביורש. הוא ביכלל לא רוצה ב-יורש, חיך אחד משרי-הממש-לה. אך פחות מכל הוא רוצה ב-אריק. הוא ממשיך לחשוד בשרי-הביטחון שלו, הנראה לו כדיק-טטור פוטנציאלי, והיה מעדיף עליו מישהו מן „המישפחה הלוה-מת“.

אך מכיוון שבגין אינו רוצה ביורש, אינו מוכן גם להצדיק בעוד מועד את הירושה, כפי ש-עשה אנור אל-סאדאת. הוא פועל מתוך עיקרון של „אחרי המבול“.

מעשהו האמיץ של דויד לוי מר-כיהן כי עסקי חרות הגיעו לכלל המסקנה כי הזמן דוחק, וכי עתה הזמן לעצור את אריק. התוצאה של תיקו על נושא זה, בשעה זו, הוא הישג נכבד מאוד לשר השי-כון מביית-שאן. גם הנימוק שהש-מיע — אילו זה קרה בבית-שאן, ייחסים למתפרעים כמו בימית? — היה בעל כוח פסיכולוגי רב.

לוי מופיע כשיש עדות-המיוזרה, אכולי-המרירות, מול אריק שרון, איש הצמרת האשכנזית. אולם זוהי רק היריה הראשונה. קרב ראשוני זה כבר הוכיח את נקודות התורפה. אריק הוא איש אחד, אך הוא יודע מה הוא רוצה. דויד לוי תלוי בקואליציה של עסי-קנים, שחבריה הם הפסכלים. הנושא הרשמי — פינוי ימית — הועבר להכרעה בוועדת-השרים לענייני-ביטחון, שבה שולט אריק שרון.

לנהוג בחוכמה. האלוף (מיל') דני מט, שסיים פעולות בשטחים הכבושים, וגם את שרותו בצה"ל, לא עמד אף פעם בדלימה זו.

נכס לאש"ף. מט התמנה ל-תפקיד רב-אחריות זה על-ידי עזר וייצמן, למרות אזהרות חמורות מצד מקורביו, שטענו כי דני מט הוא קנאי צר-אופק, בעל אינט-ליגנציה מוגבלת מאוד. כמו לגבי מינויים אחרים, התעלם וייצמן מן האזהרות. הוא סמך על חוכ-מתו שלו עצמו, עד כי נראה לו שמידת האינטליגנציה של הכספ-פים לו אינה חשובה.

אולם וייצמן התפטר, ודני מט נשאר. במשך שלוש שנות כהונתו בתפקיד זה הצליח להביא להי-דרדרות מתמדת של המצב. אנשי אש"ף בביירות ראו בו נכס.

כאשר רואיין עם סיום תפקידו, היה ברור כי דני מט לא למד דבר מנסיון זה. הוא חזר על כל אמונות-האיווולת, שעל פיהם נהג כסולטאן השטחים הכבושים. בדי מיפנה. הרחקת מט מן האחריות היתה יכולה להיות הו-דמנות למיפנה לטובה, לולא נמ-סרה האחריות למעשה לאיש-אמונו של אריאל שרון, הפרופסור מנחם מילסון. אין הדבר מעלה את רמת-התייחסו של השילטון הישראלי.